

Referans Masası Tasarımını Yeniden Düşünmek: Dünya ve Türkiye’de durum

GİRİŞ

1876'da Samuel S. Green Referans Hizmetini; “bir kütüphaneciden sık sık bir şeyler hakkında bilgi vermesinin istendiği ve soran kişinin hakkında hiçbir şey bilmediği süreçlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır(akt. Lenkart & Yu, 2017, s. 269)Bu anlayışlı gözlem her referans kütüphanecinin hizmetleri uyarlaması ve iyileştirmesi için bugün de geçerliliğini korumaya devam etmektedir. Referans” kelimesinin karşılığı en basit ifadeyle “soruları yanıtlamak” olsa da günümüz teknoloji temelli toplum yapısında bu ifadenin hizmetleri anlatmada yetersiz kaldığı görülmektedir.

1876'da Samuel S. Green Referans Hizmetini; “bir kütüphaneciden sık sık bir şeyler hakkında bilgi vermesinin istendiği ve soran kişinin hakkında hiçbir şey bilmediği süreçlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır(akt. Lenkart & Yu, 2017, s. 269)Bu anlayışlı gözlem her referans kütüphanecinin hizmetleri uyarlaması ve iyileştirmesi için bugün de geçerliliğini korumaya devam etmektedir. Referans” kelimesinin karşılığı en basit ifadeyle “soruları yanıtlamak” olsa da günümüz teknoloji temelli toplum yapısında bu ifadenin hizmetleri anlatmada yetersiz kaldığı aşikardır.

Günümüz Referans Masasında Yaygın Olarak Kullanılan YENİ İsimlendirmeler

1-Bilgi Masası (Kütüphane & Teknoloji/Bilişim Hizmetleri)

Yardım Masası ve Referans başlığı birlikte kullanıldığında Bilgi masası kavramı kullanımında olduğu gibi gerek teknik-bilişimsel destek gerekse her türlü araştırma desteği(geleneksel referans) hizmetlerinin birlikte verildiği hizmet kastedilmektedir.

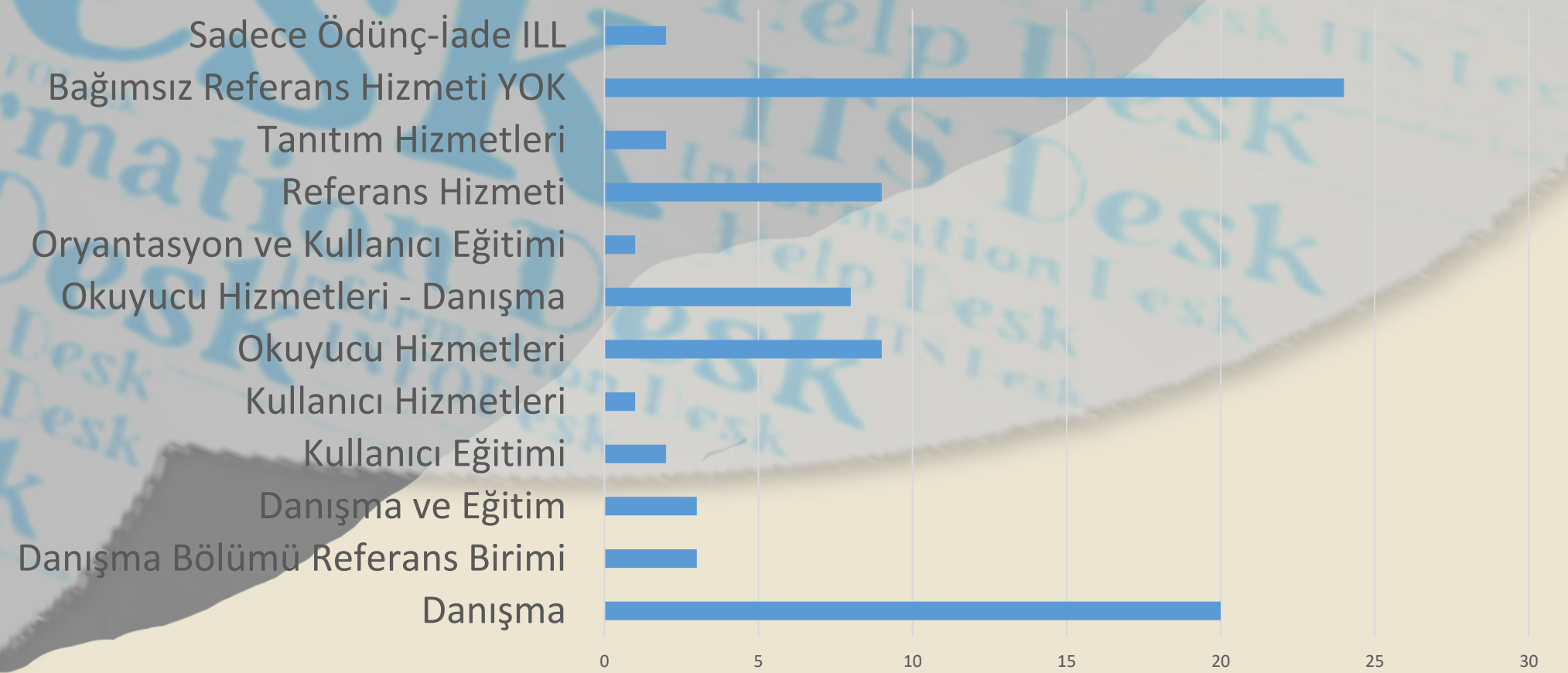
2- Araştırma Desteği Hizmeti

Referans Hizmetinin bilgi teknolojileri hizmetlerinden tamamıyla ayrıldığı yoğun olarak profesyonel referans hizmetinin verildiği güncel referans hizmeti kavramıdır. Bu hizmet kapsamında bir alt başlık olarak Referans Masası hala kavramsal varlığını korumaktadır.

Gülçin Kubat,
demirgul@itu.edu.tr

Türkiye’de Hizmet Adlandırmaları

Sonuç ve Tartışma

Türkiye Bölüm adlandırmalarında ve açıklamalarında güncel trendlere uygunluk önemlidir ancak çalışma sonuçlarına göre bu durumun henüz ülkemiz için söz konusu olmadığı görülmüştür. Ülkemizdeki akademik referans kütüphaneciliğinin bölüm adlandırmasında düzensizlik, karmaşıklık ve eski mesleki jargon hakimdir. Öte yandan içerik yani sunulan referans kütüphaneciliği bakımından ülkemizin yurt dışı güncel yaklaşımlara oldukça uygun olduğu görülmektedir. “Araştırma Desteği” ya da “Araştırma ve Referans Hizmeti” gibi BIT’in (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) akademik kütüphanelerdeki etkisi nedeniyle öne çıkan başka hizmet adlandırmalarına başvurulmaktadır. (Jameson, Natal & Napp, 2019) Geleneksel “Referans Hizmeti” kavramı günümüz için ilgili hizmetin adlandırmasında eski- geçersiz ve yetersiz bir mesleki jargon olarak karşımızda durmaktadır. "Araştırma Desteği ve Eğitim" ile "Yardım Masası" isimlendirmesinde yaygın başvuru bir kavramdır.

Kaynak: Yazarın 14-15 Eylül 2021, Kastamonu Üniv. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünce düzenlenen Dil ve Anlam Sempozyumu Bildirisinden alınmıştır.